

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1801,Miedzynarodowa-konferencja-naukowa-Tajny-orez-czy-ofiary-zimnej-wojny-Emigracje-.html>
06.04.2026, 11:35

Międzynarodowa konferencja naukowa „Tajny oręż czy ofiary zimnej wojny? Emigracje polityczne z Europy Środkowej i Wschodniej” - Lublin, 13-15 listopada 2008 r.

20.12.2007

[ENGLISH](#)

[DEUTSCH](#)

Międzynarodowa konferencja naukowa

Tajny oręż czy ofiary zimnej wojny?
Emigracje polityczne
z Europy Środkowej i Wschodniej

LUBLIN, 13-15 listopada 2008

Miejsce obrad - Lublin, Hotel Unia-Mercure, Al. Raclawickie 12

Program konferencji

13 listopada 2008 (czwartek)

9.30-10.00 Otwarcie konferencji

10.00-11.00

Prowadzenie: Prof. Janusz Wróbel (Polska)

Prof. Michal Šmigel' (Słowacja), Repatriacja czy deportacja. Sowiecka akcja repatriacyjna na Słowacji w latach 1945-1948

Dr Wasyl Hułaj (Ukraina), Zasady represyjno-karnej polityki repatriacyjnej ZSRR w stosunku do mieszkańców Ukrainy Zachodniej

Dr Iryna Kasztalian (Białoruś), Wpływ radzieckich służb bezpieczeństwa na procesy emigracji ludności w czasie wymiany mieszkańców między Polską a Białoruską Socjalistyczną Republiką Radziecką (BSRR) w latach 1944-46

Dyskusja

11.00-11.30 Przerwa kawowa

11.30-13.30

Prowadzenie: Dr Krzysztof Persak (Polska)

Dr Magdolna Baráth (Węgry), Niszczenie i/lub wsparcie. Postawy węgierskiego aparatu bezpieczeństwa wobec emigracji

Dr Ferenc Cseresnyés (Węgry), Skąd brali się repatrianci? Powroty z Europy Zachodniej na Węgry

Dr Christopher Adam ABD (Kanada), Węgierska prasa emigracyjna w Kanadzie, imigracja polityczna a/i konflikt z Węgrami, 1956-1989

András Tamás Fejérdy (Węgry), „Bezpaństwowcy.” Węgierska emigracja katolicka, węgierski reżim komunistyczny oraz początki watykańskiej „Ostpolitik”

Dyskusja

13.30-15.00 Przerwa

15.00-16.30

Prowadzenie: Dr Vasil Paraskevov (Bułgaria)

Vanya Petkova (Bułgaria), Rola bułgarskiego aparatu bezpieczeństwa w polityce reżimu komunistycznego przeciw emigracji politycznej

Hristo (Chris) Kostov (Kanada), Przykłady „mokrej roboty” bułgarskiego aparatu bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej

Prof. John Schindler (USA), „Czarne akcje”: wywiad jugosłowiański, terroryzm państwowy oraz „wroga emigracja” w latach 1945-1990

Dr Petre Opriș (Rumunia), Przywódcy rumuńskiej partii komunistycznej wobec emigracji Żydów rumuńskich (1955-1967)

Dyskusja

16.30-17.00 Przerwa kawowa

17.00-18.30

Prowadzenie: Dr Prokop Tomek (Czechy)

Dr Jiří Friedl, Prof. Zdeněk Jirásek (Czechy), Polska i Czechosłowacka antykomunistyczna emigracja po drugiej wojnie światowej

Jan Raška (Kanada), Narodziny głosu sprzeciwu: czescy emigranci, komunistyczni szpiecy i kanadyjski aparat bezpieczeństwa, 1945-1968

Dr Matej Medvecký (Słowacja), Służba bezpieczeństwa przeciw „słowackiej emigracji separatystycznej”

Dyskusja

14 listopada 2008 (piątek)

9.00-10.30

Prowadzenie: Prof. Krzysztof Tarka (Polska)

Dr Patryk Pleskot (Polska), „Szpiegowska” działalność polskiej emigracji w oczach kontrwywiadu MBP (1945-1954)

Dr Sławomir Łukasiewicz (Polska), Struktury i metody pracy wywiadu PRL używane do walki z emigracją polityczną

Dr Paweł Ziętara (Polska), Mobilizacja struktur państwa komunistycznego do walki z emigracyjnym przeciwnikiem: casus Władysława Andersa

Witold Bagieński (Polska), Działalność wywiadu cywilnego PRL wobec Tymczasowej Rady Jedności Narodowej w latach 1954-1966

Dyskusja

10.30-11.00 Przerwa kawowa

11.00-13.00

Prowadzenie: Prof. Rafał Habielski (Polska)

Dr Adam F. Baran (Polska), „Emigracyjny ZHP” jako inspiracyjny ośrodek wrogich elementów w Polsce, w latach 1945-1957

Aleksander Kozicki (Polska), Działalność organów bezpieczeństwa PRL wymierzona przeciwko białoruskiej emigracji politycznej w latach 1945-1956

Dr Dariusz Węgrzyn (Polska), Operacja specjalna „Dziady” (1946-1948). Gra operacyjna górnośląskich struktur UB z Ośrodkiem Dyspozycyjnym Organizacji Polskiej w Regensburgu

Sebastian Rosenbaum (Polska), Służba Bezpieczeństwa w województwie katowickim wobec emigracji Górnoślązaków do Republiki Federalnej Niemiec w latach siedemdziesiątych

Dyskusja

13.00-14.30 Przerwa

14.30-15.45

Prowadzenie: Prof. Anna Siwik (Polska)

Dr Arnold Kłonczyński (Polska), Warszawa wobec polskiej emigracji w Szwecji w latach 1945-1968

Prof. Bernadetta Nitschke (Polska), Kierunki polityki PRL wobec emigracji polskiej w Niemczech na przykładzie działalności Towarzystwa Łączności z Polonią zagraniczną "Polonia"

Dr Krzysztof Okoński (Polska), Represyjność epoki Honeckera a emigracja literacka z NRD do RFN. Reakcje i inicjatywy wydawnicze w polskim „drugim obiegu”

15.45-16.15 Przerwa kawowa

16.15-18.00

Prowadzenie: Prof. Klaus Ziemer (Niemcy)

Dr Helmut Müller-Enbergs (Niemcy), Emigranci czekistowscy

Dr Tobias Wunschik (Niemcy), Emigracja wewnątrzniemiecka na osi zachód-wschód. Inwigilacja przesiedleńców przez służbę bezpieczeństwa i policję ludową

Wolfgang Templin (Niemcy), Postępowanie tajnych służb wobec politycznych emigrantów z późnej opozycji w NRD: Przykład Rolanda Jahna

Dr Bernd Florath (Niemcy), Służba bezpieczeństwa a komunikacja pomiędzy opozycją wewnętrzną i emigracją na zachodzie

Dyskusja

15 listopada 2008 (sobota)

9.30-11.00

Prowadzenie: Mykoła Ryabczuk (Ukraina)

Cecilia Notini (Szwecja), Zimnowojenny pościg: szwedzkie reakcje wobec sowieckiego polowania na uchodźców politycznych, 1945-1960

Meelis Saueauk (Estonia), Metody używane przez sowiecki aparat bezpieczeństwa w walce przeciw emigrantom. Przypadek estoński

Prof. Ieva Zake (USA), Łotewskie Towarzystwo Łączności i Relacji Kulturowych z Łotyszami Zagranicą: przykład sowieckiej polityki „dziel i rządź”.

Kristina Burinskaitė (Litwa), „Aktywne przedsięwzięcia” KGB używane przeciwko emigracji litewskiej

Dyskusja

11.00-11.30 Przerwa kawowa

11.30-13.00

Panel: Radio Wolna Europa – szczególne pole bitwy

Prowadzenie: Dr Simo Mikkonen (Finlandia)

Dr A. Ross Johnson (USA)

Prof. Paweł Machcewicz (Polska)

Dr Prokop Tomek (Czechy)

Dyskusja

13.00-14.30 Przerwa

14.30-15.45

Prowadzenie: Dr Christian F. Ostermann (USA)

Prof. Lubomyr Luciuk (Kanada), Anglo-amerykański punkt widzenia na problem ukraiński, 1938-1955

Dr hab. Marek Kornat (Polska), Kongres Wolności Kultury a emigracja intelektualna z Europy Środkowo-Wschodniej na Zachodzie (1950-1976)

Dr Anna Mazurkiewicz (Polska), „Niejawna ingerencja rządu w swobodną wymianę poglądów” – Zgromadzenie Europejskich Narodów Ujarzmionych w zimnowojennej polityce Stanów Zjednoczonych

Dyskusja

15.45-16.15 Przerwa kawowa

16.15-18.00

Panel końcowy: Zachód wobec emigrantów z Europy Środkowo-Wschodniej

Prowadzenie i komentarz: Prof. dr hab. Andrzej Paczkowski (Polska)

Prof. John Earl Haynes (USA)

Prof. Manfred Wilke (Niemcy)

Dr Thomas Wegener Friis (Dania)

Prof. Idesbald Goddeeris (Belgia)

Dr José Faraldo (Hiszpania)

Aniko Macher (Francja)

Organizatorzy:

Instytut Pamięci Narodowej (Lublin)

Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk (Warszawa)

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie

we współpracy z:

Ústav pro studium totalitních režimů - Instytut Badania Reżimów Totalitarnych (Praga)

Ústav pamäti národa - Instytut Pamięci Narodu (Bratysława)

Fundacja Badania Dyktatury SED (Berlin)

Sponsorzy:

Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Kontakt:

Biuro konferencji:

Adam Puławski

adam.pulawski@ipn.gov.pl

tel. +4881 5363464

Biuro prasowe:

Agata Fijuth

agata.fijuth@ipn.gov.pl

tel. +4881 5363424

Koordynator:

Sławomir Łukasiewicz

slawomir.lukasiewicz@ipn.gov.pl

tel. +4881 5363464

Instytut Pamięci Narodowej

Oddział w Lublinie

ul. Szewska 2

20-080 Lublin

tel. +4881 5363401

fax: +4881 5363462

www.ipn.gov.pl

Obrady będą prowadzone w języku polskim, angielskim i niemieckim z tłumaczeniem symultanicznym

Wstęp otwarty dla publiczności. Serdecznie zapraszamy!

Patronat medialny

[International scientific conference - Secret weapon or victims of the Cold War?](#)

[Internationale wissenschaftliche Konferenz - Geheimwaffe oder Opfer des Kalten Krieges?](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Pliki do pobrania

[\(doc, 36 KB\)](#)

[\(doc, 36.5 KB\)](#)

[\(doc, 37.5 KB\)](#)
